

مقایسه دقیق اندازه‌گیری فشار داخل چشمی با تونومتر اپلاناسیون گلدمان و تونومتر غیر تماسی Keeler

نوشین برازی^{۱*}، سیامک اکبرزاده^۱، سعادت تراییان^۲، معصومه تقی‌زاده^۲

چکیده

زمینه و هدف: گلوكوم یکی از علل مهم ناینایی است و افزایش فشار داخل چشمی عمدترين ريسك فاكتور آن است. اندازه‌گیری فشار داخل چشمی، يك معاینه اساسی در بیماران مبتلا به گلوكوم جهت تشخیص و پیگیری درمان محسوب می‌شود. این مطالعه با هدف مقایسه و تعیین دقیق اندازه‌گیری درمان مرسوم جهت اندازه‌گیری فشار داخل چشمی صورت گرفت.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی - مقطعی پس از انجام معاینات چشم‌پزشکی کامل، فشار داخل چشمی ۱۴۲ بیمار (۲۸۴ چشم) با هر دو دستگاه Goldmann و keeler در دو نوبت و با فاصله ۵ دقیقه اندازه‌گیری شد. نتایج به دست آمده با استفاده از آزمون آماری تی وابسته و همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین فشار داخل چشمی افرادی که در محدوده فشار نرمال ($<21\text{mmHg}$) قرار داشتند با تونومتر گلدمان برابر $14/0.3 \pm 2/35\text{mmHg}$ و با تونومتر Keeler برابر $14/0.28 \pm 3/0.5\text{mmHg}$ به دست آمد. متوسط اختلاف دو روش $0/0.25 \pm 0/0.70$ (p=0.15) و ضریب همبستگی دو روش اندازه‌گیری، 0.83 محاسبه شد ($p < 0.0001$). در محدوده فشار داخل چشمی بالا ($\geq 21\text{mmHg}$), میانگین فشار داخل چشمی با تونومتر Goldmann برابر $26/16 \pm 5/14\text{mmHg}$ و با تونومتر Keeler برابر $26/9.2 \pm 5/5.8\text{mmHg}$ به دست آمد. متوسط اختلاف دو روش $0/0.76 \pm 0/0.44$ (p=0.003) و ضریب همبستگی دو روش اندازه‌گیری، 0.97 محاسبه شد ($p < 0.0001$).

نتیجه‌گیری: طبق نتایج این مطالعه، هر دو روش تونومتری مورد استفاده در محدوده فشارهای طبیعی از دقیق قابل قبولی برخوردارند، ولی در شرایط پر خطر مانند گلوكوم استفاده از تونومتر Goldmann به عنوان استاندارد طلایی ارجح می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: آب سیاه؛ اندازه‌گیری فشار چشم؛ فشار داخل چشم.

لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Bazzazi N, Akbarzadeh S, Torabian S, Taghizadeh M. Comparison of the Accuracy of Intraocular Pressure Measurement by Goldmann Applanation Tonometer and Keeler Noncontact Tonometer. Qom Univ Med Sci J 2013;7(3):35-42. [Full Text in Persian]

^۱استادیار چشم‌پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

^۲استادیار چشم‌پزشکی اجتماعی، مرکز تحقیقات اختلالات رفتاری و سوءصرف مواد، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

^۳دکتری حرفه‌ای پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

*نویسنده مسئول مکاتبات:
نوشین برازی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران؛

آدرس پست الکترونیکی:
n_bazzazi@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۰/۳/۲

تاریخ پذیرش: ۹۱/۲/۲۶

مقدمه

آماری قابل توجهی مشاهده نشد (۱۰). با توجه به اهمیت مطالعه فوق الذکر و تناقضات موجود در نتایج بررسی‌ها، این مطالعه با هدف مقایسه و تعیین دقت اندازه‌گیری دو دستگاه تونومتر اپلاناسیون گلدمن (GAT) و تونومتر غیرتماسی پالس‌ایر (NCT) در اندازه‌گیری فشار داخل چشمی صورت گرفت.

روش بررسی

این مطالعه به روش توصیفی - مقطوعی بر روی ۱۴۲ بیمار (۲۸۴ چشم) مراجعه کننده به درمانگاه چشم‌پزشکی بیمارستان بعثت و کلینیک شیخ‌الرئیس همدان طی سالهای ۱۳۸۹-۱۳۸۸ انجام شد. پس از ارائه توضیحات لازم و اخذ رضایت، بیماران واجد شرایط تحت معاینات کامل چشم‌پزشکی شامل: کنترل دید، بیومیکروسکوپی با اسلیت لامپ، فوندوسکوپی، رفرکشن، Nidek 1000 کراتومتری و پاکی‌متری با اولتراسوند (دستگاه Nidek 1000) ساخت ژاپن) قرار گرفتند. معیارهای خروج از مطالعه عبارت بودند از: نداشتن هرگونه بیماری، اسکار یا ادم قرنیه، سابقه ترومما یا جراحی چشم، سابقه بیماری چشم بجز کاتاراکت و گلوکوم، آستیگماتیسم قرنیه‌ای بیشتر از ± 3 دیوپتر، اسفریکال اکی‌والانت بیشتر از ± 5 دیوپتر، ضخامت قرنیه کمتر از ۵۰۰ یا بیشتر از ۶۰۰ نیستاگموس، بلفاروس‌اسپاسم و عدم همکاری بیمار.

در این بررسی ابتدا فشار داخل چشمی به‌وسیله دستگاه پالس‌ایر (Pulsair Easy Eye 3000-Keeler) اندازه‌گیری شد. در این روش بیمار در وضعیت نشسته قرار گرفت و از وی خواسته شد به نقطه‌ای در دور نگاه کند، سپس با نزدیک کردن دستگاه به چشم، ابتدا دو نقطه سبز رنگ و سپس یک رفلکس قمز رنگ رؤیت شد، با مشاهده تصویر Bowtie روی قرنیه و سenter کردن آن با فشار دکمه دستگاه، پاف هوا به قرنیه بیمار دمیده شد و در نهایت فشار چشم بیمار (معادل نیرویی که هوا برای مسطح کردن قرنیه نیاز دارد)، به صورت عددی بر حسب mmHg توسط دستگاه ثبت گردید. لازم به ذکر است که اندازه‌گیری فشار داخل چشم با دستگاه پالس‌ایر توسط دانشجوی همکار طرح که آموزش دیده بود، انجام گرفت و جداگانه ثبت شد.

گلوکوم یکی از علل مهم نایینای در سراسر جهان است و افزایش فشار داخل چشمی و نوسان آن عمده‌ترین عامل خطر شناخته شده این بیماری است (۱). اندازه‌گیری فشار داخل چشمی علاوه بر اهمیتی که در تشخیص و کنترل بیماران گلوکومی دارد، یکی از معاینات اساسی در چشم‌پزشکی است (۲)، و نقش مهمی نیز در غربالگری این بیماران دارد؛ زیرا تمام روش‌های درمانی معمول گلوکوم، برایه کاهش فشار داخل چشمی قرار گرفته است (۳). تونومترها و روش‌های انجام تونومتری یا اندازه‌گیری فشار داخل چشمی متعدد بوده و خصوصیات متفاوتی دارند. تونومتر اپلاناسیون گلدمن، پرکیز، پاسکال، پنوماتوتونومتر و تونومترهای غیرتماسی نظیر پالس‌ایر، نمونه‌های رایج این تونومترها هستند (۴). در سالهای اخیر تونومتری اپلاناسیون گلدمن به عنوان روش استاندارد طلایی برای اندازه‌گیری فشار داخل چشمی معرفی شده است. این روش به مهارت بالای معاینه کننده و همکاری بیمار نیاز دارد. همچنین یادگیری آن زمانبر بوده و در بیماران غیرهمکار نظری اطفال به راحتی قابل استفاده نیست. با وجود دقت بالای دستگاه، اندازه‌گیری فشار داخل چشم با تونومتر گلدمن از ضخامت و انحنای قرنیه متأثر می‌شود (۶،۵). انجام تونومتری به روش غیرتماسی که در دو دهه اخیر مرسوم شده است به دلیل سهولت یادگیری، عدم نیاز به بی‌حسی و عدم انتقال عفونت، طرفداران زیادی دارد.

در دهه گذشته دستگاه پالس‌ایر (Pulsair Easy Eye) توسط کمپانی Keeler وارد بازار شد و در سطح وسیعی مورد استفاده قرار گرفت (۷). مکانیسم عملکرد این دستگاه، اپلاناسیون قرنیه از طریق پالس هوا بوده که به علت مزایای ذکرشده به عنوان یک روش غربالگری نیز به کار می‌رود (۸). مطالعات انجام شده در جهان و ایران در بعضی موارد نتایج متفاوت و حتی متناقضی گزارش کرده‌اند. در بعضی مطالعات، میانگین فشار داخل چشمی اندازه‌گیری شده با تونومتر غیرتماسی پالس‌ایر Keeler بالاتر از تونومتر گلدمن بوده است (۳). در حالی که بعضی مطالعات گزارش کرده‌اند، فشار داخل چشمی اندازه‌گیری شده به روش تونومتری غیرتماسی Keeler از روش گلدمن کمتر است (۹). ولی در بررسی Chen و همکاران بین دو روش اندازه‌گیری، اختلاف

یافته‌ها

در این مطالعه، ۲۸۴ چشم (۱۴۲ بیمار) بررسی شد، که ۶۷ نفر از بیماران (۲٪) مرد و ۷۵ نفر (۵٪) زن بودند. محدوده سنی بیماران ۲۰-۷۹ سال و میانگین سنی آنان 58 ± 16 سال بود. متوسط ضخامت مرکزی قرنیه در بیماران 17 ± 5 mm و متوسط متوجه میزان کراتومتری قرنیه 40 ± 4 درصد و متوسط آستیگماتیسم قرنیه ای 15 ± 10 درجه تعیین شد. فشار داخل چشمی اندازه گیری شده با روش Keeler در محدوده ۹-۴۱ mmHg و میانگین 15 ± 5 mmHg و میانگین 15 ± 4 درصد در محدوده Hg ۸-۳۸ mmHg و میانگین 15 ± 5 mmHg بود، و با تونومتر گردید. میانگین فشار داخل چشمی اندازه گیری شده با تونومتر Keeler به طور متوسط 16.2 ± 1.6 mmHg بود، پیشتر از گلدمن بود، که این اختلاف از نظر آماری معنی دار بود ($p = 0.002$) (جداول شماره ۱-۳).

در اندازه گیری فشار داخل چشمی با تونومتر اپلاناسیون گلدمن (Haag-Streit) ساخت سویس) پس از ضدغوفونی کردن سر تونومتر، ابتدا چشم با قطvreه تراکائین بی حس شده، سپس کاغذ فلورسین در فورنیکس تحتانی گذاشته شد، و فشار داخل چشم توسط یک چشم پزشک که از نتایج تونومتری پالس ایر بدون اطلاع بود، اندازه گیری شد. در طول انجام طرح، تونومترها مرتباً کالیبره شدند، و تمام اندازه گیری‌ها در وضعیت نشسته انجام گرفت. فشار داخل چشم با هر دستگاه ۲ بار و به فاصله ۵ دقیقه اندازه گیری شد، و میانگین آنها گزارش گردید. پس از جمع آوری اطلاعات، داده‌ها توسط نرم‌افزار آماری SPSS آنالیز شدند. برای مقایسه فشار داخل چشمی اندازه گیری شده توسط دو دستگاه، از آزمون آماری تی تست و همبستگی پرسون و جهت آنالیز ارتباط بین فشار داخل چشمی با سن، جنس، عیب انکساری و ضخامت قرنیه از آنالیز رگرسیون استفاده گردید.

جدول شماره ۱: مقایسه فشار داخل چشمی دو روش مورد استفاده در بیماران با فشار طبیعی و غیرطبیعی

pvalue	Keeler	GAT	تعداد	
.015	(۱۴/۲۸±۳/۰۵)	(۱۴/۰۳±۲/۳۵)	۲۵۳	IOP<21mmHg
.003	(۲۶/۹۲±۵/۵۸)	(۲۶/۱۶±۵/۱۴)	۳۱	IOP≥21mmHg
.002	(۱۵/۶±۵/۲)	(۱۵/۳۵±۴/۷)	۲۸۴	جمع

جدول شماره ۲: نتایج تونومتری با دستگاه GAT در فشارهای طبیعی و غیرطبیعی

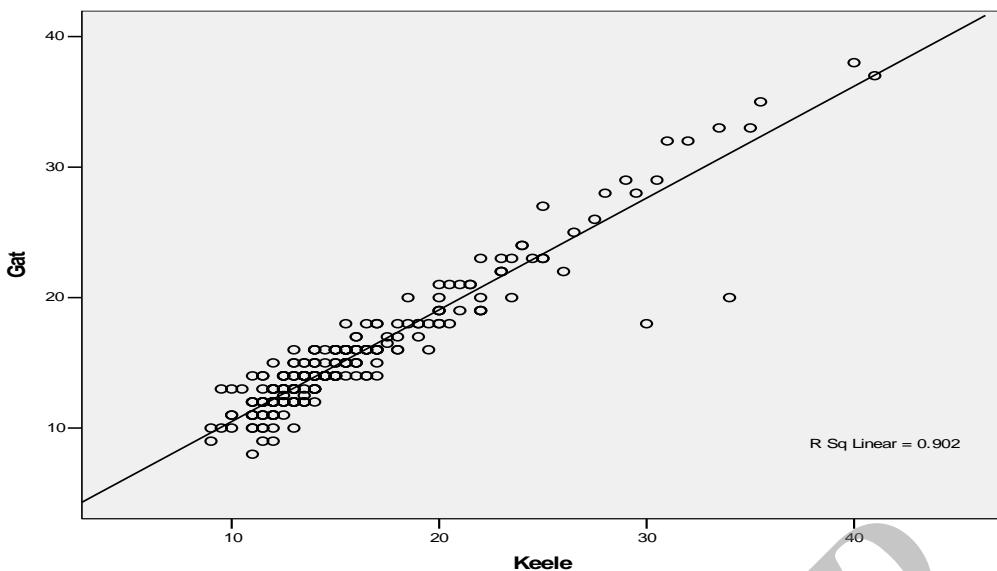
تعداد	درصد	
۸۹/۱	۵۳%	IOP<21mmHg
۱۰/۹	۳۱	IOP≥21mmHg
۱۰۰	۲۸۴	جمع

جدول شماره ۳: نتایج تونومتری با دستگاه Keeler در فشارهای طبیعی و غیرطبیعی

تعداد	درصد	
۸۶/۳	۲۴۵	IOP<21mmHg
۱۳/۷	۳۹	IOP≥21mmHg
۱۰۰	۲۸۴	جمع

که از نظر آماری معنی دار بود ($p < 0.001$) (نمودار شماره ۱).

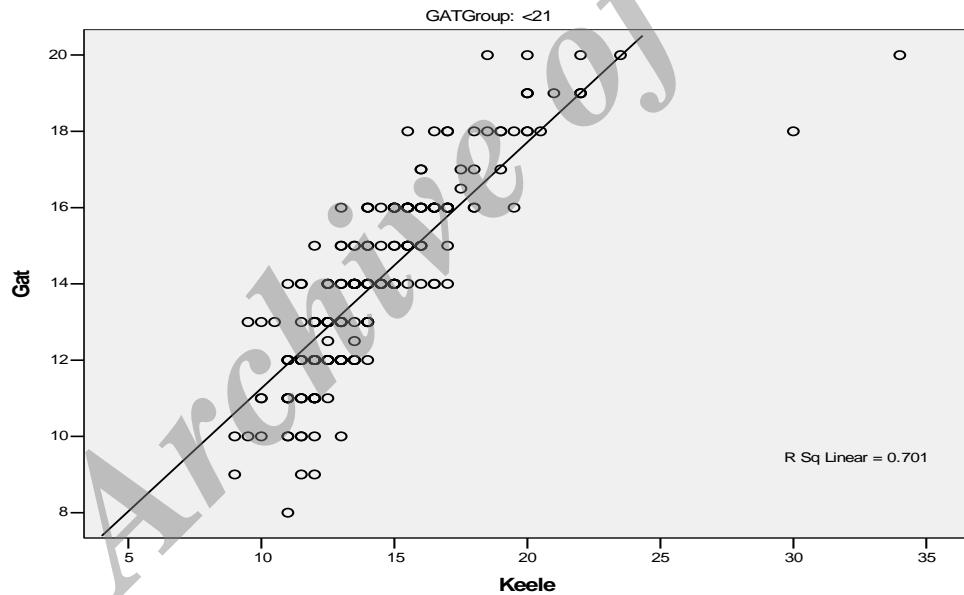
بین فشار داخل چشمی اندازه گیری شده با تونومتر گلدمن و تونومتر Keeler، ضریب همبستگی پرسون ۰/۹۵ محاسبه شد



نمودار شماره ۱: همبستگی کلی فشار داخل چشمی بین تونومتر اپلاناسیون گلدمن و تونومتر غیرتماسی Keeler

میانگین فشار داخل چشمی افرادی که در محلوده همبستگی دو روش اندازه‌گیری، $14/28 \pm 3/0.5$ mmHg به دست آمد ($p=0.15$) و ضریب محاسبه شد ($p<0.0001$). (جدول شماره ۱ و نمودار شماره ۲).

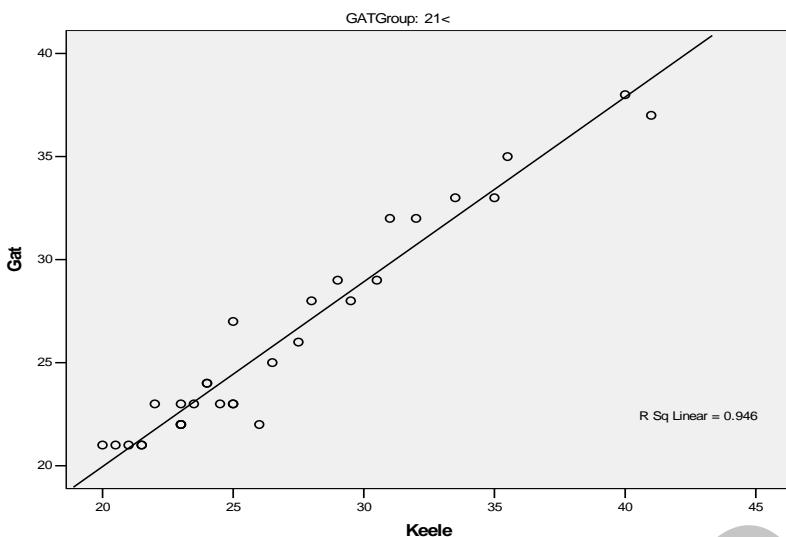
میانگین فشار داخل چشمی افرادی که در محلوده فشار نرمال (<21 mmHg) قرار داشتند با تونومتر گلدمن برابر $14/0.3 \pm 2/3.5$ mmHg و با تونومتر Keeler



نمودار شماره ۲: همبستگی فشار داخل چشمی بین تونومتر اپلاناسیون گلدمن و تونومتر غیرتماسی Keeler در فشارهای کمتر از ۲۱ در فشار داخل چشمی بالا (≥ 21 mmHg)

میانگین فشار داخل چشمی با تونومتر گلدمن برابر همچنین ضریب همبستگی دو روش اندازه‌گیری 0.97 به دست آمد ($p<0.001$) (جدول شماره ۱ و نمودار شماره ۳).

میانگین فشار داخل چشمی با تونومتر گلدمن برابر $26/16 \pm 5/14$ mmHg و با تونومتر Keeler برابر $26/92 \pm 5/58$ mmHg بود ($p=0.003$).



نمودار شماره ۳: همبستگی فشار داخل چشمی بین تونومتر اپلاناسیون گلدمن و تونومتر غیرتماسی در فشارهای بیشتر از ۲۱ Keeler

در معادله رگرسیون، با در نظر گرفتن متغیرهای سن، جنس، رفرکشن و ضخامت قرنیه برای تونومتر گلدمن مقادیر $t=0/21$ و $p=0/014$ و برای تونومتر Keeler مقادیر $t=0/23$ و $p=0/006$ تعیین شد. حساسیت تونومتر Keeler در مقایسه با گلدمن $\%96/8$ و ویژگی آن $\%96/4$ محاسبه گردید. همچنین ارزش اخباری مثبت و منفی تونومتر Keeler در مقایسه با گلدمن به ترتیب $\%76/9$ و $\%99/6$ به دست آمد (جدول شماره ۴).

در بررسی ارتباط بین فشار داخل چشمی و ضخامت مرکزی قرنیه مشخص گردید در محدوده ضخامت طبیعی قرنیه ($500-550\mu$)، مقادیر اندازه‌گیری شده فشار داخل چشمی توسط دو دستگاه، ارتباطی با ضخامت مرکزی قرنیه نداشته است، به‌طوری که ضریب همبستگی برای تونومتر Keeler، مقادیر $t=0/014$ و $p=0/081$ و برای تونومتر گلدمن مقادیر $t=0/042$ و $p=0/42$ به دست آمد.

جدول شماره ۴: مقایسه حساسیت و ویژگی تونومتر گلدمن و تونومتر Keeler

	جمع	≥ 21	< 21	GAT/ Keeler
۲۴۵	۱	۲۴۴		< 21
$\%100$	$\%1/4$	$\%99/6$		
$\%89/3$	$\%3/2$	$\%96/4$		
۳۹	۳۰	۹		≥ 21
$\%100$	$\%76/9$	$\%23/1$		
$\%13/7$	$\%96/8$	$\%2/6$		
۲۸۴	۳۱	۲۵۳		جمع
$\%100$	$\%10/9$	$\%89/1$		
$\%100$	$\%100$	۱۰۰		

استاندارد طلایی برای اندازه‌گیری فشار داخل چشمی در طول ۵ دهه اخیر به کار رفته است (۱۲،۲). با توجه به اینکه مکانیسم اصلی اندازه‌گیری فشار داخل چشمی توسط دستگاه گلدمن و پالس‌ایر، مشابه و تابع قانون Imbert-Fick می‌باشد؛ لذا در عمل تفاوت‌هایی در آنها وجود دارد (۱۳). بعضی از مطالعات نشان داده‌اند اندازه‌گیری فشار داخل چشمی با تونومتر پالس‌ایر در

تونومترهایی که در کلینیک به صورت وسیع برای اندازه‌گیری فشار داخل چشمی به کار می‌روند، براساس نحوه عملکرد در دو دسته تونومترهای Indentation و Applanation قرار می‌گیرند، تونومترهای گلدمن و Keeler جزء تونومترهای Applanation محسوب می‌شوند (۱۱،۴). تونومتر اپلاناسیون گلدمن به عنوان

بحث

است. در کل، نتایج مطالعه حاضر حاکی از این است که تونومتر Keeler در مقایسه با تونومتر گلدمن، فشار داخل چشمی را بیشتر نشان می‌دهد. در این بررسی ضریب همبستگی کلی بین دو روش ۰/۹۵ به دست آمد که از نظر آماری معنی دار بود.

آنچه مشخص است اینکه مطالعات فوق الذکر و تحقیقات دیگر انجام شده، نتایج متفاوت و گاه متناقضی را گزارش کرده‌اند، و در توجیه نتایج نیز فرضیه‌های متعددی مطرح شده است، به عنوان مثال مشخص شده است پس از تونومتری به روش گلدمن، احتمالاً به دلیل اثر فشار ناشی از اپلاناسیون سر تونومتر، جریان خروجی اکوس افزایش می‌یابد، که این امر باعث کاهش مختصر حجم اتاق قدامی، در نتیجه باعث کاهش کاذب فشار داخل چشمی در اندازه‌گیری‌های بعدی می‌شود (۳). در مطالعه حاضر ابتدا اندازه‌گیری IOP با تونومتر Keeler و سپس با تونومتر گلدمن انجام گرفت. در مطالعه Imubrad اندازه‌گیری با تونومتر گلدمن یکبار قبل و یکبار بعد از تونومتر غیرتاماسی انجام شد، در استفاده از NCT قبل از گلدمن، کاهش IOP اندازه‌گیری شده معنی‌دار نبود، ولی هنگامی که NCT در پی GAT استفاده شد، میانگین فشار به میزان کم، ولی معنی‌دار کاهش یافت (۱۹).

Babalola و همکاران در بررسی ۱۷۶ چشم در بومیان آفریقا نتیجه گرفتند اندازه‌گیری IOP با پالس ایر قابل اعتمادتر است، ولی به شدت تحت تأثیر ضخامت قسمت مرکزی قرنیه قرار می‌گیرد (۲۰). بررسی Tonnu نیز مشخص کرد روش‌های تونومتری غیرتاماسی بیشتر از روش گلدمن، به ضخامت قرنیه حساس هستند (۲۱). نتایج بررسی اخیر حاکی از این بود که در محدوده ضخامت طبیعی قرنیه، مقادیر اندازه‌گیری شده فشار داخل چشمی توسط دو دستگاه، ارتباطی با ضخامت مرکزی قرنیه ندارد. تفاوت نتایج مطالعه حاضر با بررسی‌های قبلی شاید به علت محدود بودن ضخامت مرکزی قرنیه بیماران مورد مطالعه در محدوده نرمال $500\text{--}600\text{ mmHg}$ بوده است. همچنین ثابت شده است که با افزایش ضخامت قسمت مرکزی قرنیه، فشار داخل چشمی به طور کاذب بالاتر نشان داده می‌شود (۲۲). در این بررسی بیشترین میزان همبستگی دو دستگاه در محدوده فشار ۱۲–۲۰mmHg به دست آمد که محدوده نرمال فشار داخل چشمی است و می‌توان نتیجه گرفت پالس ایر یک روش مناسب

مقایس وسیع با نتایج قابل اعتمادتری همراه است. همچنین Ogbuehi و همکاران با بررسی ۷۲ بیمار نشان دادند میانگین فشار داخل چشمی اندازه‌گیری شده با تونومتر Keeler حدود ۰/۱mmHg بالاتر از فشار داخل چشمی اندازه‌گیری شده با روش گلدمن می‌باشد، که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار نبوده است (۳). در مطالعه Yucel و همکاران نیز متوسط اختلاف فشار اندازه‌گیری شده بین دو روش، $0/4\text{ mmHg}$ گزارش شد (۱۴). در مطالعه Mackie فشار داخل چشمی در ۸۹ چشم از ۴۵ بیمار که برای درمان دارویی گلوکوم زاویه باز اولیه مراجعه کرده بودند، با دو دستگاه Keeler و گلدمن اندازه‌گیری شد که نتایج مشابه دو مطالعه قبلی بود (۱۵). اما Zhang با اندازه‌گیری فشار داخل چشمی با دو دستگاه NCT و Keeler در مقایسه با GAT در ۱۲۰ بیمار این نتیجه را به دست آورد که Keeler NCT در مقایسه با GAT در فشارهای داخل چشمی پایین، میزان کمتر و در فشارهای داخل چشمی بالا، مقادیر بیشتری را نشان می‌دهد (۱۶). در بررسی رزمجو و همکاران و سرخابی و همکاران نیز مشخص گردید دستگاه پالس ایر در محدوده فشارهای بالا، به طور کاذب مقادیر کمتری را نشان می‌دهد (۱۷)، در حالی که مطالعه انجام شده توسط Hansen و Brencher نشانگر آن بود که فشار داخل چشمی گزارش شده با روش تونومتری غیرتاماسی از Keeler در نهایت، در مطالعه دیگری که توسط Chen و همکاران صورت گرفت فشار داخل چشمی ۵۸ بیمار با دو روش GAT و Keeler NCT اندازه‌گیری و در مقایسه دو روش، اختلاف آماری قابل توجهی مشاهده نشد (۱۰). در مطالعه حاضر، میانگین فشار داخل چشمی اندازه‌گیری شده با تونومتر Keeler به طور متوسط $0/31 \pm 1/62\text{ mmHg}$ بیشتر از گلدمن به دست آمد که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود. تفاوت میانگین فشار داخل چشمی بین دو دستگاه در فشار کمتر از 21 mmHg برابر $0/25$ و ضریب همبستگی در این محدوده فشار، $0/83$ ، تفاوت میانگین دو همچنین در فشار بیشتر یا مساوی 21 mmHg به دست آمد. کمتر بودن روش $0/76$ و ضریب همبستگی $0/97$ به دست آمد. کمتر بودن اختلاف میانگین دو روش در فشارهای کمتر از 21 ، نشانگر نزدیکی نتایج در فشارهای طبیعی داخل چشمی این پژوهش

احتمال گلوکوم، هیپرتانسیون چشمی و ارزیابی نتایج درمان در بیماران مبتلا به گلوکوم توصیه می‌شود تونومتر گلدمن همچنان به عنوان استاندارد طلایی مدنظر قرار گیرد.

برای غربالگری می‌باشد؛ زیرا عمدۀ مراجعین به درمانگاه‌های عمومی در محدوده فشار طبیعی هستند.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگفته از پایان‌نامه دوره دکتری حرفه‌ای پزشکی است، و بدین وسیله از خدمات کمیته پایان‌نامه‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان سپاسگزاری می‌گردد.

دستگاه پالس‌ایر به علت سهولت کاربرد و عدم وابستگی به مهارت کاربر می‌تواند وسیله مناسبی برای سنجش فشار چشم در محدوده فشارهای طبیعی داخل چشمی باشد، و در مطالعات غربالگری استفاده از آن مفید است. ولی در موارد خطیر مانند

References:

- Landers J, Goldberg I, Graham SL. Analysis of Risk Factors that May be Associated with Progression from Ocular Hypertension to Primary Open Angle Glaucoma. Clin Experiment Ophthalmol 2002;30(4):242-247.
- Lanza M, Borrellia M, De Bernardo M, Filosa ML, Rosa N. Corneal Parameters and Difference between Goldmann Applanation Tonometry and Dynamic Contour Tonometry in Normal Eyes. J Glaucoma 2008;17(6):460-4.
- Ogbuehi KC, Almubrad TM. Accuracy and Reliability of the Keeler Pulsair Easy Eye non-Contact Tonometer. Optom Vis Sci 2008;85(1):61-6.
- Bruce M. Textbook of Glaucoma. 3rd ed. New York: Williams & Wikins; 1992. p. 53-83, 160-166.
- Sandhu SS, Chattopadhyay S, Amariotakis GA, Skarmoutsos F, Birch MK, Ray-Chaudhuri N. The Accuracy of Continued Clinical Use of Goldmann Applanation Tonometers with Known Calibration Errors. Ophthalmology 2009;116(1):9-13.
- Whitecare MC, Stein R. Sources of Error with Use of Goldmann Type Tonometers. Surv Ophthalmol 1993;38(1):1-30.
- Parker VA, Herrtage J, Sarkies NJ. Clinical Comparison of the Keeler Pulsair 3000 with Goldmann Applanation Tonometry. Br J Ophthalmol 2001;85(11):1303-4.
- Ogbuehi KC. Assessment of the Accuracy and Reliability of the Topcon CT80 Non-Contact Tonometer. Clin Exp Optom 2006;89(5):310-4.
- Brencher HL, Kohl P, Reinke AR, Yolton RL. Clinical Comparison of Air-puff and Goldmann Tonometers. J Am Optom Assoc 1991;62(5):395-402.
- Chen X, Peng D, Zhou W, Zhong Y. Evaluation of Accuracy of Measuring Intraocular Pressure by Handheld Non-contact Applanation Tonometer. Yan Ke Xue Bao 1995;11(2):86-8. [Full Text in Chinese]
- Tonnu PA, Ho T, Newson T, A El Sheikh, Sharma K, White E, et al. The Influence of Central Corneal Thickness and Age on Intraocular Pressure Measured by Pneumotonometry, Non Contact Tonometry, the Tonopen XL, and Goldmann Applanation Tonometry. B J Ophthalmol 2005;89(7):851-854.
- Hansen MK. Clinical Comparison of the Xpert Non-contact Tonometer and the Conventional Goldmann Applanation Tonometer. Acta Ophthalmol Scand 1995;73(2):176-80.
- James B. Tonometry. In: James B, Benjamin L, (eds). Ophthalmology; Investigation and Examination Techniques. Butterworth Heinemann; 2007. p. 34-36.

14. Yucel AA, Sturmer J, Gloor B. Comparison of Tonometry with the Keeler Air puff Non-contact Tonometer "Pulsair" and the Goldmann Applanation Tonometer. Klin Monbl Augenheilkd 1990;197(4):329-34.
15. Mackie SW, Jay JL, Ackerley R, Walsh G. Clinical Comparison of the Keeler Pulsair 2000, American Optical MkII and Goldmann Applanation Tonometers. Ophthalmic Physiol Opt 1996;16(2):171-7.
16. Zhang Y, Zhao JL, Bian AL, Liu XL, Jin YM. Effects of Central Corneal Thickness and Corneal Curvature on Measurement of Intraocular Pressure with Goldmann Applanation Tonometer and Non-contact Tonometer. Zhonghua Yan Ke Za Zhi 2009;45(8):713-8. [Full Text in Chinese]
17. Razmjoo H, Razmjoo M, Tavakkoli M, Akhlaghi M, et al. Comparision of Intraocular Pressure Measurement with Noncontact Pulsair 3000 Tonometer and Goldmann Applanation Tonometers. Bina J Ophthalmol 2009;14(4):372-377. [Full Text in Persian]
18. Sorkhaby R, Khatibian P. Comparision of the Accuracy of the IOP Measurement with Noncontact Pulsair, Tonopen and Applanation Tonometers. Sci J Hamadan Univ Med Sci 2010;16(4):20-25. [Full Text in Persian]
19. Almubrad TM, Ogbuehi KC. On Repeated Corneal Applanation with the Goldmann and Two Non-contact Tonometers. Clin Exp Optom 2010;93(2):77-82.
20. Babalola OE, Kehinde AV, Iloegbunam AC, Akinbinu T, Moghalu C, Onuoha I. A Comparison of the Goldmann Applanation and Non-contact (Keeler Pulsair Easy Eye) Tonometers and the Effect of Central Corneal Thickness in Indigenous African Eyes. Ophthalmic Physiol Opt 2009;29(2):182-8.
21. Tonnu PA, Ho T, Sharma K, White E, Bunce C, Garway-Heath D. A Comparison of Four Methods of Tonometry: Method Agreement and Interobserver Variability. Br J Ophthalmol 2005;89(7):847-50.
22. Dohadwala AA, Munger R, Damji KF. Positive Correlation between Tono-pen Intraocular Pres-sure and Central Corneal Thickness. Ophthalmology 1998;105(10):1849-54.